

KUJDES! MOS DËMTO BARKODIN

BARKODI

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
DHE SPORTIT
AGJENCIA KOMBËTARE E PROVIMEVE

PROVIMI ME ZGJEDHJE I MATURËS SHETËRORE 2014

SESIONI I

VARIANTI A

E mërkurë, 18 qershor 2014

Ora 10.00

Lënda: Gjuhë Turke

Udhëzime për nxënësin

Testi në total ka **20 pyetje**, 10 pyetje me zgjedhje (alternativa) dhe 10 pyetje me zhvillim.

Në pyetjet me zgjedhje rrethoni **vetëm** shkronjën përbri përgjigjes së saktë, ndërsa për pyetjet me zhvillim është dhënë hapësira e nevojshme për të shkruar përgjigjen.

Koha për zhvillimin e pyetjeve të testit është **2 orë**.

Pikët për secilën kërkesë janë dhënë përbri saj.

Për përdorim nga komisioni i vlerësimit

Kërkesa	1	2	3	4	5	6	7	8
Pikët								
Kërkesa	9	10	11	12	13	14	15	16
Pikët								
Kërkesa	17	18	19	20a	20b	20c	20d	20e
Pikët								

Totali i pikëve

KOMISIONI I VLERËSIMIT

1.....Anëtar

2.....Anëtar

BÖLÜM 1**OKUMA ANLAMA****GERÇEK KARDEŞLİK**

İki kardeş, çiftliklerinde birlikte çalışıyordu. Kardeşlerden biri bekar, diğeri ise evli ve dört çocuklu bir aileye sahipti. Kardeşler, her akşam ürünlerini ve kazançlarını eşit olarak paylaşıyordu. Bir gün bekar kardeş kendi kendine:

‘Ürettiklerimizi ve kazandıklarımızı eşit biçimde paylaşmamız hiç doğru değil. Ben evli değilim, eşim ve çocuklarım yok. Fazla paraya ihtiyacım olmuyor’ diye düşündü. Bundan sonra her gece kendi ambarlarından bir çuval buğday alıp, kardeşinin ambarına boşaltmaya başladı.

Ürettiklerini ve kazançlarını eşit biçimde paylaşmaları evli kardeş de düşündürüyordu. Bir gece o da kendi kendine: ‘Ürettiklerimizi ve kazandıklarımızı eşit biçimde paylaşmamız hiç doğru değil. Gelecekte bana bakacak bir eşim ve çocuklarım var. Oysa kardeşimin, ileride kendisine bakacak hiç kimsesi yok.’ Diye düşündü. O da kardeşi gibi her gece kendi ambarından bir çuval buğdayı kardeşinin ambarına boşaltmaya başladı.

Gün geçtikçe iki kardeş de ambarındaki buğdayın azalmadığını gördü. İkisi de bu olaya hem şaşırıyor hem de anlam vermiyorlardı. Bir gece birbirlerine ambarına buğday boşaltırken karşılaştılar. İkisi de bütün olanları şimdi anlıyordu. Sırtlarındaki buğday çuvallarını yere bırakıp birbirlerine sarıldılar. Bu güzel duygu karşısında kardeşlerin ikisi de gözyaşlarını saklayamadı.

Aşağıdaki soruları parçaya göre yanıtlayın!

1. İki kardeş nerede çalışıyorlardı? **1 puan**
 - A) Tarlada
 - B) Ambarda
 - C) Çiftliklerinde
 - D) Köylerinde

2. Evli olan kardeş, niçin kardeşinin ambarına buğday boşaltıyordu? **1 puan**
 - A) Çok buğday olduğu için
 - B) Buğdayı koyacak yeri olmadığı için
 - C) Kardeşine iadeli verdi
 - D) Kardeşine yardım etmek için

3. Kardeşlerinin ambarlarındaki buğday neden azalmıyordu? **1 puan**
 - A) Çok buğday olduğu için
 - B) Birbirinin ambarlarına buğday ekliyorlardı
 - C) Satın aldıkları için
 - D) Kullanmadıkları için

4. İki kardeş, gerçeği nasıl öğrendi? **1 puan**
- A) Birbirileri takip ettiler
B) Gerçeęini öğrenmediler
C) Ambarlarda karşılaştılar
D) Yolda karşılaştılar
5. İki kardeş, neden birbirine sarılarak ağladılar? **1 puan**
- A) Birbirine küslerdi
B) Birbirinin sevgisinden dolayı
C) Birbirine kızmışlardı
D) Birbirini özlemişlerdi
6. Kardeşler üretiklerini nasıl paylaşıyorlardı? **1 puan**
- A) Eşit paylaşıyorlardı
B) Biri daha fazla alıyordu
C) Biri daha az alıyordu
D) Duruma göre paylaşım yapıyorlardı
7. Bu parçanın verilen mesaj hangi konular içeriyor? **1 puan**
- A) Kardeşlik duygusu
B) İyi kardeşlik duygusu
C) Sevgi
D) Yardım severliği
8. Bu parçaya göre gerçek kardeşlik duygusu ne demektir? **1 puan**
-
9. Kardeşler neden birbirine yardım etmeleri gerekiyor? **1 puan**
-
10. Her zaman kardeşlik duygusu olamsı lazım mı? **1 puan**
-

BİR ŞEY OLMAK

Size de aynı soruyu defalarca sormuşlardır:

-Büyünce ne olacaksın?

İlkokul yıllarında bana bu soruyu sorduklarında sıkılırdım. Henüz ne olacağıma karar vermediğim için nasıl cevap vereceğimi de bilmezdim. Sınıfın çoğunluğu ‘doktor’ ya da ‘mühendis’ dediği için, bunlardan brini söylemezdim. Ben daha çok ‘pilot’ cevabıyla bu sorudan kurtulmaya çalışırdım.

Sonraları baba mesleği olduğu için ‘öğretmen’ olmak istedim. Ancak, dördüncü sınıfa bazı kitap ve asiklopedileri bei o kadar ekiledi ki, o dönemde kararımı verdim. Ben ‘ bilim adamı’ olacaktım. Ancak, bilim adamı nasıl olur, onu da bilmiyordum. İlerideki yıllarda, elektrik mühendisi, bilgisayar mühendisi, astronot, fizikçi, mucic, matematikçi, ressam gibbi birçok mesleğe ilgi duydum.

Bunlardan bazılarına ait diplomam var. Mesleğim sorulduğunda, birçok meslek saymak bana gizli bir zevk veriyor. Sanırım benim en sevdiğim meslek ‘yeni bir şeyler öğrenmek.’ Anlıyorum ki, öteki mesleklerde edindiğim tecrübeler, yaptığım iş olan öğretmenlikte çok işe yarıyor.

Oğlumun her ay farklı bir şey olma isteğiyle bana gelmesi çok hoşuma gidiyor. Önce bilgisayar mühendisi, daha sonra iktisadçı olmak istedi. Bir ara film yönetmenliğine karar verdi. Şu anda ne olmak istediğini ben de bilmiyorum. Bence önemli olan, seçeceği mesleği severek ve isteyerek yapmasıdır. Başarının en önemli şartı da budur. Bir şey olmanız gerekmez, isterseniz birden çok olabilirsiniz.

Selçuk Canberk (Çocuk Bilimci)

11. Aşağıdaki kelimeler eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

6 puan

1. Yazar hangi soru karşısında sıkılmaktadır?	a. Yazar henüz bilmiyor
2. Yazar, hangi dönemde bilim adam olmaya karar vermişti?	b. Üniversitede okuduktan sonra
3. Yazarın bilim adam olmaya yönlendiren şey nedir?	c. Bilim adamı
4. Yazarın gerçek mesleği nedir?	d. Yeni bir şey öğrenmek
5. Meslek sevgisi nerden geliyor?	e. Ne olacaksın?
6. Oğlunun mesleği ne olacak?	f. Heycandan ve sevgiden

- a) 1e – 2b– 3d-4c-5f-6a
b) 1e – 2f– 3d-4c-5b-6a
c) 1 d– 2f– 3e-4c-5a-6b
d) 1e – 2b– 3c-4d-5f-6a

BÖLÜM 2**DİL BİLGİSİ- KELİME BİLGİSİ**

12. Kelimelere göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

1 puan

yapmalıyız / spor / için / sağlıklı / yaşam / bir

- A) Bir sağlıklı yaşam için spor yapmalıyız.
- B) Sağlıklı bir yaşam için spor yapmalıyız
- C) Sağlıklı bir spor için yaşam yapmalıyız.
- D) Sağlıklı yaşam için bir spor yapmalıyız.

13. Aşağıdaki kelimelerden hangisinin zıt anlamı yanlış verilmiştir?

1 puan

- A) yorulmak – hasta olmak
- B) hastaneye yatmak - taburcu olmak
- C) şişmanlamak - zayıflamak
- D) iyileşmek – hastalanmak

14. Aşağıdaki altı çizili kelimenin yerine aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

1 puan

Hastaneden ne zaman taburcu olacaksınız?

- A) çıkacaksınız
- B) tedavi olacaksınız
- C) iyileşeceksiniz
- D) muayene olacaksınız

15. Aşağıdaki fiilleri uygun zaman ekleriyle tamamlayınız?

3 puan

1. Bünyamin şimdi ders çalış.....
2. Öğrenciler şimdi okuldan gel.....
3. Biz bu dönem İspanyolca öğren.....

- a)ıyor / –diler / –iyoruz
- b) –ıyor / –diler / –iyoruz
- c) -ıyor / –di / –iyoruk
- d) –ıyordu / –diler / –iyoruz

16. Aşağıdaki kelimeler eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

3 puan

1. Başınız sağ olsun!	a. Yeni bir şey alan kişiye
2. Hayırlı olsun!	b. Ölen kişinin yakınına
3. Bayramınız kutlu olsun!	c. Bayram kutlayan kişiye

- a) 1b – 2a – 3c
- b) 1b – 2c – 3a
- c) 1c – 2a – 3b
- d) 1c – 2b – 3a

17. Aşağıdaki boşlulara sırayla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?**3 puan**

1. Evlenen erkeğe denir.
2. düğünden önce yapılır.
3. Düğüne akrabalar ve arkadaşlar ile çağrılır.

- a) damat –nişan –davetiye
- b) damat –nişan –hediye
- c) gelin –nişan –davetiye
- d) damat – gelin –davetiye

18. Aşağıdaki boşluklara sırayla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?**2 puan**

Yabancı turistlerin bir ülkeye kazandırdıkları paraya denir.
Gitmek, görmek, tanımak, dinlenmek amacıyla yapılan gezilere denir.

- a) döviz –turizm
- b) döviz – otel
- c) gurbet –turist
- d) gurbet- otel

19. Aşağıdaki boşluklara aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?**2 Puan**

Oğlum! Her zaman kaldırımdan.....! Arabalardan.....!

- a) durmalısın -korkmalısın
- b) karşıya geçebilirsin-dikkat etmelisin
- c) yol vermelisin- kaç
- d) yürümelisin-durdur

Açıklama: Bu bölümdeki değerlendirmeler aşağıdaki başlıklara göre yapılacaktır.

1. İçerik
2. Yazım Planlaması (Giriş, içerik ve sonuç kısımlardan oluşması gerekiyor)
3. Kelimelerin doğru kullanılması
4. Dilbilgisi doğru kullanılması
5. Noktalama ve yazım kuralları kullanılması

20. Aşağıdaki konulardan birini seçip kompozisyon yazınız!**8 puan**

1. Kuşaklar arasında çok belirgin farkları bulunmaktadır. Bu farkları sıraladıktan sonra olumlu ve olumsuz yanları inceleyerek bir kompozisyon yazın! 150-180 Kelime
2. Arnavutluğun geleceği nasıl görüyorsunuz? Geleceği pekiştirmek unsurları inceleyerek kompozisyon yazın! 150-180 Kelime
3. Dünyanın şartları kolaylaştırmak için insanlar bilimi geliştirdiler. Fakat bilim bazen olumsuz niyetlerle de kullanılmıştır. Bilimin olumsuz niyetlerin kullanılmasını göz önünde bulundurarak kompozisyon yazın! 150-180 Kelime

İçerik	Planlama ve düzen	Kelime	Dilbilgisi	Noktalama ve yazım
2 puan	2 puan	1 puan	2 puan	1 puan

